

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege privind implementarea măsurilor restrictive internaționale împotriva persoanelor implicate în fapte ce au atentat la drepturile fundamentale ale omului, la democrație și statul de drept (Legea Magnitsky (Republica Moldova))

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege privind implementarea măsurilor restrictive internaționale împotriva persoanelor implicate în fapte ce au atentat la drepturile fundamentale ale omului, la democrație și statul de drept (Legea Magnitsky (Republica Moldova)) a fost elaborat de către Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de act normativ a fost elaborat, reieșindu-se din mai multe considerente care s-au impus plenar în ultima perioadă de timp pentru autoritățile din Republica Moldova și care reclamă, ca atare, reacția și întreprinderea unor măsuri corespunzătoare din partea acestora.

Astfel, cu titlu inițial, este necesar a se remarca că în conformitate cu Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, statul nostru și-a asumat sarcina implementării unui șir de acțiuni în vederea realizării mai multor măsuri relevante, printre care și cele de:

- implementare a angajamentului de „dezoligarhizare” prin eliminarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice;
- consolidare a luptei împotriva criminalității organizate, pe baza unor evaluări detaliate ale amenințărilor, a unei cooperări sporite cu partenerii regionali ai UE și internaționali și a unei mai bune coordonări a autorităților de aplicare a legii;
- instituire a un pachet legislativ privind recuperarea activelor și un cadru cuprinzător pentru combaterea criminalității financiare și a spălării banilor, asigurând conformitatea legislației privind combaterea spălării banilor cu standardele Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI).

Între timp, autorităților naționale le-a fost adus la cunoștință faptul operării unor modificări la data de 26.10.2022 în Deciziile nr. 13818/2017 și nr. 140240/2021 emise de Președintele SUA și puse în acțiune de Oficiul pentru Controlul Activelor Străine din cadrul Departamentului Trezoreriei de Stat a SUA (OFAC), având în vedere faptele de corupție, subminare a statului de drept, abuz asupra drepturilor omului și alte crime săvârșite de către un șir de persoane fizice, dintre care unii inclusiv și cetățeni ai Republicii Moldova.

În acest context, este necesar a se remarca faptul că notificările privind includerea în listele de sancțiuni internaționale ale Statelor Unite ale Americii a unor cetățeni ai Republicii Moldova au survenit pe fundalul stării de urgență declarate pe întreg teritoriul țării, generate de riscurile de securitate pentru Republica Moldova ce au apărut în contextul agresiunii armate a statului vecin, Ucraina, de către Federația Rusă.

Așadar, reieșindu-se din argumentele invocate de către autoritățile SUA cu ocazia includerii persoanelor respective în listele de sancțiuni internaționale, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a decis impunerea prin prevederile de la pct. 1 ale Dispoziției cu nr. 45/2022 a unor măsuri cu privire la subiecții vizați de sancțiuni, al căror scop rezidă în asigurarea securității Republicii Moldova și a stabilității sectorului financiar, având în vedere necesitatea unei reacții rapide care ar asigura efectul acțiunilor prescrise în modificările survenite la 26.10.2022 în Deciziile nr. 13818/2017 și nr. 140240/2021 emise de Președintele SUA și puse în acțiune de Oficiul pentru Controlul Activelor Străine din cadrul Departamentului Trezoreriei de Stat a SUA (OFAC), precum și în scopul excluderii riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, realizate inclusiv în scop de eludare a sancțiunilor instituite prin deciziile respective.

Este necesar însă a se remarca faptul că actele adoptate de către Comisia pentru Situații Excepționale pe perioada stării de urgență încetează să mai producă efecte juridice după încetarea acestei stări (potrivit art. 4 alin. (3) din *Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război*), motiv pentru care se impune ca absolut necesară elaborarea unui cadru normativ care ar reglementa cu titlu definitiv mecanismul desfășurat de instituire din proprie inițiativă și de aplicare a măsurilor restrictive internaționale, care nu au caracter obligatoriu pentru Republica Moldova, ce sunt stabilite prin actele Uniunii Europene, prin actele și deciziile adoptate de organizațiile internaționale sau de alte state, pe care Republica Moldova a decis să le pună în aplicare.

În legătură cu acest aspect, se merită a fi menționat faptul că Republica Moldova are deja consacrat un cadru general de reglementare a aplicării măsurilor restrictive internaționale odată cu adoptarea *Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale*, domeniul de aplicare al căreia vizează reglementarea modului de introducere, aplicare și ridicare de către Republica Moldova a măsurilor restrictive internaționale care sunt stabilite: a) prin rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, adoptate în baza prevederilor art. 41 al Cartei Națiunilor Unite; b) prin actele Uniunii Europene la care Republica Moldova s-a aliniat; c) prin actele și deciziile adoptate de organizațiile internaționale sau de alte state, la care Republica Moldova s-a aliniat; d) de Republica Moldova din proprie inițiativă. La rândul său, scopul măsurilor restrictive internaționale reglementate de legea dată constă, potrivit art. 3 din *Legea nr. 25/2016*, în stabilirea și menținerea

păcii și securității internaționale, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, prevenirea și combaterea terorismului, dezvoltarea și consolidarea democrației și a statului de drept în conformitate cu principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite, normele de drept internațional și obligațiile asumate de Republica Moldova pe plan internațional.

Raportat la această lege existentă deja, prezentul proiect are un șir de trăsături distinctive care urmează a fi reținute:

1. obiectul de reglementare al proiectului îl reprezintă modalitatea de punere în aplicare, la nivel național, strict a măsurilor restrictive internaționale, ce sunt stabilite: a) prin actele Uniunii Europene, prin actele și deciziile adoptate de organizațiile internaționale sau de alte state, care nu au caracter obligatoriu pentru Republica Moldova, dar pe care aceasta a decis să le pună în aplicare; și b) de Republica Moldova din proprie inițiativă;

2. scopul special pentru care au fost adoptate măsurile restrictive internaționale vizate de proiect urmează să fie legat exclusiv de asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, al dezvoltării și consolidării democrației și statului de drept, sancționând în acest sens orice persoane fizice și juridice care prin acțiunile sau inacțiunile culpabile au atentat la acestea;

3. gama și specificul măsurilor restrictive internaționale reglementate de prevederile proiectului sunt într-o măsură considerabilă diferite de măsurile prevăzute la art. 4 din *Legea nr. 25/2016*.

Prin urmare, opinăm că odată cu adoptarea prezentului proiect, autoritățile publice naționale vor obține un instrument legal care va servi drept sprijin și punct de orientare în eforturile lor de contracarare a faptelor unor subiecți vizați de măsuri restrictive internaționale, precum și de limitare a obținerii oricăror beneficii de pe urma acestor fapte, constituind totodată și un temei legal pentru adoptarea în viitor a propriilor reglementări interne cu referire la procedurile desfășurate de autoritățile respective.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

La elaborarea proiectului de lege a fost analizată experiența altor state care au adoptat reglementări interne prin care s-a urmărit consacrarea unui instrument național de impunere a unor măsuri restrictive cu privire la anumite categorii de persoane fizice și juridice, ce se fac vinovați de fapte grave prin care au fost încălcate drepturile și libertățile unor alte persoane, democrația și statul de drept (acte normative care în mod uzual poartă denumirea de „acte Magnitsky”, după numele devenit deja notoriu al lui Sergei Magnitsky, cetățean rus care a realizat un șir de investigații și de dezvăluiri cu referire la corupția de nivel înalt în Federația Rusă, și care a fost reținut ulterior de organele de poliție din țara respectivă, decedând atunci când se afla în custodia acestora). Astfel, printre legislația din domeniu examinată cu

ocazia elaborării proiectului pot fi enumerate actele adoptate în Statele Unite ale Americii, Marea Britanie, Canada, Australia, precum și actele Uniunii Europene (Regulamentul UE 2020/1998) privind măsuri restrictive împotriva încălcărilor grave ale drepturilor omului și a abuzurilor grave împotriva drepturilor omului. Au fost analizate totodată și prevederile similare referitoare la punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale existente în cadrul legislației din România (Ordonanța de Urgență nr. 202/2008).

În baza acestei analize, au fost identificate prevederile cele mai relevante care se consideră oportun a fi transpuse în cadrul legislației naționale din Republica Moldova, ținându-se totodată cont și de structura și conceptul existent deja al *Legii nr. 25/2016*, astfel încât, din punct de vedere structural, proiectul viitorului act normativ Magnitsky va fi împărțit în mai multe subdiviziuni, care vor reglementa anumite aspecte cheie la subiect:

- la compartimentul cu prevederi generale vor fi incluse norme cu privire la scopul legii, noțiunile cheie necesare de detaliat pentru înțelegerea textului legal, precum și cu referire la subiecții vizați de această lege;

- compartimentul subsecvent va consacra categoriile de măsuri restrictive ce vor putea fi impuse cu referire la acești subiecți, ținându-se cont, în acest sens, de cele mai bune soluții consacrate deja în legislația altor state;

- separat va exista o subdiviziune cu referire la procedurile de introducere din proprie inițiativă și cele de punere în aplicare a măsurilor restrictive internaționale stabilite de alte entități internaționale. Aici vor reglementate inclusiv așa aspecte ca: a) modalitatea de comunicare către subiecții vizați a introducerii în privința acestora a măsurilor respective; b) autorizarea, în anumite cazuri excepționale, a unor derogări de la aceste sancțiuni internaționale; c) aspecte legate de mecanismul național de supraveghere a respectării măsurilor restrictive dispuse; d) atribuțiile la fiecare autoritate și instituție publică în contextul punerii în aplicare a măsurilor restrictive internaționale etc.;

- în fine, separat vor fi consacrate dispoziții specifice cu privire la bunurile care fac obiectul sancțiunilor internaționale sau vor fi vizate în altfel de acestea (raportarea acestora, preluarea controlului asupra lor și realizarea unei publicități corespunzătoare/notarea în registrele de publicitate existente cu privire la diversele categorii de bunuri a blocării bunurilor vizate de aceste sancțiuni).

Pentru a se veni cu mai multe detalii referitor la aspectele esențiale ale proiectului, este necesar a se remarca următoarele prevederi din cadrul acestuia:

1. potrivit art. 3 din proiect, subiecți potențiali ai măsurilor restrictive internaționale reglementate de această lege pot fi o listă întreagă de persoane fizice sau juridice din țară și de peste hotare, care pot grupate generic după cum urmează:

A. - persoanele care nemijlocit au comis fapte de: genocid, alte crime împotriva umanității, precum și următoarele încălcări grave ale drepturilor omului sau abuzuri grave împotriva acestora:

- (i) tortura și alte tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante,
- (ii) sclavia,
- (iii) execuțiile și asasinatele extrajudiciare, sumare sau arbitrare,
- (iv) disparițiile forțate de persoane,
- (v) arestările sau detențiile arbitrare;

și alte încălcări ale drepturilor omului sau abuzuri împotriva acestora, incluzând dar nelimitându-se la următoarele încălcări sau abuzuri, în măsura în care aceste încălcări sau abuzuri sunt larg răspândite și sistematice:

- (i) traficul de persoane, precum și abuzurile împotriva drepturilor omului comise de persoane care introduc ilegal migranți pe teritoriul unui stat,
- (ii) violența sexuală și cea bazată pe gen,
- (iii) încălcări sau abuzuri în ceea ce privește libertatea de întrunire și de asociere pașnică,
- (iv) încălcări sau abuzuri în ceea ce privește libertatea de opinie și de exprimare,
- (v) încălcări sau abuzuri în ceea ce privește libertatea religioasă sau de convingere;

B. - persoanele care, fără a comite direct fapta, sunt responsabile sau complici în execuții și asasinat extrajudiciare, acte de tortură sau alte încălcări grave ale drepturilor omului recunoscute la nivel internațional comise împotriva persoanelor din orice stat străin care au urmărit scopul:

- (i) de a demasca activitatea ilegală desfășurată de funcționari publici străini,
 - (ii) să obțină, să exercite, să apere sau să promoveze drepturile și libertățile omului recunoscute la nivel internațional: precum libertatea de conștiință, religie, gândire, credință, opinie, exprimare, adunare pașnică și asociere și dreptul la un proces echitabil și la alegeri democratice;
- precum și persoanele care au acționat ca agenți sau în numele unui stat străin cu ocazia comiterii unei fapte menționate mai sus;

C. - persoanele care, în exercițiul unei funcții publice importante la nivel național și/sau internațional, astfel cum sunt acestea definite la art. 3 din *Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului*, sau care, fiind membri ai organelor de conducere ale partidelor politice, sunt responsabile sau complici la ordonarea, controlul sau dirijarea în alt mod a actelor de corupție – inclusiv darea și luarea de mită, deturnarea de bunuri private sau publice pentru scopuri/câștig personale, transferul veniturilor din corupție către state străine sau orice alte acte de corupție legate de procedura de expropriere, de achiziții publice sau

de încheierea și executarea unor contracte administrative — activități care pot fi calificate ca acte de corupție majoră, atunci când se iau în considerare, printre altele, impactul acestora, sumele implicate, influența persoanei implicate sau poziția autorității/complicitatea guvernului statului străin în cauză în actele date;

D. - persoanele în privința cărora există indicii, informații oficiale sau în spațiul public, că acestea fac parte, colaborează sau au colaborat cu serviciile de informații străine ce desfășoară acțiuni ostile Republicii Moldova;

E. - persoane fizice sau juridice care furnizează sprijin financiar, tehnic sau material ori sunt implicate în alt mod în actele prevăzute în literele anterioare, inclusiv prin planificarea, conducerea, comandarea, sprijinirea, pregătirea, facilitarea sau încurajarea acestor acte;

F. - persoane fizice sau juridice care sunt asociate cu subiecții prevăzuți în categoriile anterioare. Pentru identificarea acestor persoane au fost preluate criteriile consacrate deja în cuprinsul pct. 1.1 din Dispoziția CSE nr. 45/2022, astfel încât în această categorie de persoane urmează a fi potențial incluse:

a) orice persoană fizică în privința căreia există informații credibile că:

(i) este la momentul actual sau a fost în ultimii zece ani beneficiar efectiv al unei persoane juridice de comun cu una din persoanele fizice sau juridice subiecți ai restricțiilor;

(ii) are la momentul actual sau a avut în ultimii zece ani beneficii financiare, fără a avea statut de salariat sau fără a presta o activitate ce ar urma să fie remunerată, din partea unei persoane juridice al cărei beneficiar efectiv a fost/este una din persoanele fizice sau juridice subiecți ai restricțiilor;

(iii) are la momentul actual sau a avut în ultimii zece ani relații comune de afaceri cu una din persoanele fizice sau juridice subiecți ai restricțiilor sau cu persoanele juridice ale căror beneficiar efectiv a fost/este una din persoanele fizice sau juridice subiecți ai restricțiilor;

(iv) este la momentul actual sau a fost în ultimii zece ani fondator sau deținător al unor acțiuni sau cote-părți ale unei persoane juridice despre care există informații credibile că beneficiar efectiv a fost/este una din persoanele fizice sau juridice subiecți ai restricțiilor;

(v) este la momentul actual sau a fost în ultimii zece ani administrator sau gestionar efectiv al unei persoane juridice al cărei beneficiar efectiv a fost/este una din persoanele fizice sau juridice subiecți ai restricțiilor;

(vi) a înregistrat/înregistrează pe numele său sau a acordat/acordă suportul la înregistrarea pe numele persoanelor terțe a unor drepturi, a unor bunuri imobile sau mobile, a unor persoane juridice care aparțineau/aparțin uneia din persoanele fizice

sau juridice subiecți ai restricțiilor sau unei persoane juridice ale cărei beneficiar efectiv a fost/este una din persoanele fizice sau juridice subiecți ai restricțiilor;

b) orice persoană juridică în privința căreia există informații credibile că:

(i) una din persoanele fizice sau juridice subiecți ai restricțiilor este unicul fondator sau deține, personal sau prin persoane interpuse, mai mult de 50% de acțiuni sau cote-părți;

(ii) la momentul actual sau în ultimii zece ani beneficiar efectiv al acesteia este una din persoanele fizice sau juridice subiecți ai restricțiilor;

(iii) la momentul actual sau în ultimii cinci ani a avut/are relații comune de afaceri cu una din persoanele fizice sau juridice subiecți ai restricțiilor sau cu persoanele juridice al căror beneficiar efectiv a fost/este una din persoanele fizice sau juridice subiecți ai restricțiilor;

(iv) la momentul actual sau în ultimii cinci ani a inițiat/inițiază raporturi juridice pentru apariția sau stingerea unor drepturi sau obligații la indicația sau în interesul uneia din persoanele fizice sau juridice subiecți ai restricțiilor.

2. În ceea ce privește măsurile restrictive internaționale care vor putea fi dispuse în conformitate cu prevederile prezentei legi, potrivit art. 4 din proiect, pentru o mai bună înțelegere a acestora, ele pot fi grupate în următoarele categorii de măsuri:

- a) măsuri ce vizează domeniul intrării și aflării pe teritoriul țării a străinilor;
- b) măsuri ce vizează domeniul financiar și cel patrimonial;
- c) măsuri ce vizează domeniul comercial;
- d) măsuri ce vizează aeronavele;
- e) măsuri ce vizează navele maritime și fluviale.

- Cu referire la măsurile ce vizează domeniul intrării și aflării pe teritoriul țării a străinilor, acestea potrivit art. 5, vor consta în:

a) nepermiterea intrării subiecților restricției pe teritoriul Republicii Moldova, cu aplicarea subsecventă a interdicției de intrare sau tranzitare a acestora pe teritoriul țării, conform prevederilor art. 8 și 9 din *Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova*;

b) refuzul de acordare a oricăror tipuri de vize sau, în cazul în care o viză a fost eliberată la momentul aplicării măsurii restrictive, anularea acesteia, conform prevederilor art. 24 și 25 din *Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova*.

Autoritatea națională care va fi responsabilă de aplicarea măsurilor date va fi Biroul Migrație și Azil din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

- Cu referire la măsurile ce vizează domeniul financiar și cel patrimonial, acestea potrivit art. 6, vor presupune:

a) blocarea tuturor fondurilor și a resurselor economice (definiția acestor noțiuni fiind dată în cuprinsul art. 3 din proiect) care aparțin, se află în proprietatea, sunt deținute sau controlate de oricare dintre subiecții restricțiilor;

b) interzicerea punerii la dispoziție, direct sau indirect, de fonduri sau resurse economice subiecților restricțiilor sau în beneficiul acestora;

c) interzicerea furnizării către sau în beneficiul subiecților restricțiilor și achiziționării de la sau în beneficiul subiecților restricțiilor a oricăror servicii financiare de către o persoană de pe teritoriul Republicii Moldova sau de către un cetățean al Republicii Moldova de peste hotare;

d) interzicerea punerii la dispoziția subiecților restricțiilor sau unei persoane care acționează în numele subiecților restricțiilor de către orice persoană din Republica Moldova sau de către un cetățean al Republicii Moldova de peste hotare a oricăror bunuri aflate în proprietatea sa, oriunde acestea ar fi situate;

e) interdicția pentru persoanele din Republica Moldova sau de către un cetățean al Republicii Moldova de peste hotare de a deține sau de a controla persoanele juridice – subiecți ai restricțiilor;

f) suspendarea sau, după caz, retragerea oricăror acte permissive (astfel cum sunt acestea reglementate în cadrul art. 2 și prevăzute în Nomenclatorul anexă din *Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător*) emise de către autoritățile naționale competente în favoarea subiecților restricțiilor.

În cazul acestor măsuri, autoritatea națională care va fi în mod principal responsabilă de aplicarea acestora va fi Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, alături de care vor avea obligații corespunzătoare și alte autorități și instituții publice care sunt competente să adopte asemenea măsuri potrivit actelor normative ce le reglementează activitatea acestora.

- Referitor la măsurile ce vizează domeniul comercial, acestea vor consta, potrivit art. 7, în:

a) prevenirea exportului și importului de bunuri care este realizat de către sau în folosul subiecților restricțiilor;

b) prevenirea exportului și importului de bunuri care este realizat prin intermediul anumitor aeronave sau nave maritime care sunt în proprietatea sau posesia subiecților restricțiilor.

Autoritatea națională care va fi responsabilă de aplicarea măsurilor date va fi Serviciul Vamal.

- Cu referire la măsurile ce vizează aeronavele, navele maritime și fluviale, acestea, în conformitate cu art. 8 și 9, vor presupune cu referire:

/ la aeronavele deținute, închiriate sau operate de subiecții restricțiilor:

a) reținerea aeronavelor menționate pe teritoriul Republicii Moldova sau controlul circulației aeronavelor menționate pe teritoriul și în spațiul aerian al Republicii Moldova;

b) asigurarea că aeronavele menționate:

(i) nu survolează teritoriul Republicii Moldova, sau

(ii) părăsesc spațiul aerian deasupra Republicii Moldova;

c) împiedicarea înmatriculării:

(i) aeronavelor care sunt în proprietatea sau posesia unui subiect al restricțiilor sau

(ii) aeronavelor închiriate unor subiecți ai restricțiilor.

/ la navele maritime și fluviale deținute, controlate, navlosite, operate sau echipate de subiecții restricțiilor:

a) reținerea navelor maritime și fluviale menționate pe teritoriul Republicii Moldova sau controlul circulației navelor maritime și fluviale menționate pe teritoriul Republicii Moldova;

b) asigurarea că navele maritime și fluviale menționate:

(i) nu intra pe teritoriul Republicii Moldova, sau

(ii) părăsesc teritoriul Republicii Moldova;

c) împiedicarea înregistrării navelor maritime și fluviale care sunt în proprietatea sau posesia unui subiect al restricțiilor.

Este necesar de remarcat că în cadrul art. 10 din proiect sunt prevăzute exhaustiv derogările admisibile de la măsurile restrictive internaționale enumerate anterior și condițiile stricte în care acestea pot fi acordate de către autoritățile responsabile de aplicarea măsurilor restrictive internaționale.

3. Un rol cheie în asigurarea implementării eficiente a prevederilor prezentei legi îl va avea ***Consiliul interinstituțional de supervizare***, esența și atribuțiile căruia sunt reglementate de art. 11 și 12 din proiect. Acesta va fi condus de Prim-ministrul Republicii Moldova, iar în componența lui vor intra conducătorii principalelor autorități și instituții publice cu atribuții legale în domeniile conexe obiectului prezentului proiect.

Consiliul va avea următoarele atribuții:

a) avizarea inițiativelor autorităților publice competente cu privire la introducerea din proprie inițiativă de către Republica Moldova și cu privire la oportunitatea preluării în dreptul intern a unor măsuri restrictive internaționale stabilite de alte entități internaționale care nu au caracter obligatoriu pentru Republica Moldova;

b) asigurarea cadrului de consultare în vederea armonizării activităților autorităților și instituțiilor publice naționale în domeniul punerii în aplicare a măsurilor restrictive internaționale;

c) asigurarea cadrului de consultare între autoritățile și instituțiile publice naționale pentru fundamentarea poziției statului în adoptarea, modificarea, suspendarea sau încetarea măsurilor restrictive internaționale;

d) elaborarea și emiterea, la cererea autorității competente sesizate, a avizelor consultative pentru fundamentarea unor decizii legate de aplicarea măsurilor restrictive internaționale;

e) colectarea informației și întocmirea unor raporturi privind măsurile adoptate de Republica Moldova în vederea punerii în aplicare a măsurilor restrictive internaționale, ce vor fi comunicate Parlamentului și Președintelui Republicii Moldova;

f) asigurarea, ori de câte ori este posibil, a informării persoanelor fizice și juridice care dețin sau au sub control bunuri vizate de proiect, în legătură cu iminența adoptării măsurilor restrictive internaționale, pentru a permite, de la momentul adoptării și fără întârziere, punerea în aplicare a acestora.

4. Totodată, proiectul conține și prevederi cu privire la evidența măsurilor restrictive internaționale în cuprinsul art. 18, stabilindu-se că Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va ține evidența centralizată a tuturor măsurilor restrictive internaționale în vigoare, inclusiv a celor pe care Republica Moldova le-a aplicat din proprie inițiativă. Informația privind măsurile restrictive menționate se va publica pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene într-un compartiment separat.

Autoritățile și instituțiile publice competente vor ține și ele baze de date proprii privind punerea în aplicare a măsurilor restrictive internaționale din domeniile lor de competență.

Informațiile conținute în aceste baze de date, cu excepția informațiilor clasificate, vor fi stocate pentru o perioadă de 10 ani de la data încetării aplicării măsurilor restrictive internaționale.

5. Un alt aspect important care este necesar a fi remarcat constă în faptul că, potrivit art. 23-25 din proiect, persoanele juridice deținute sau aflate sub controlul unui subiect al restricțiilor ale căror fonduri și/sau resurse economice sunt blocate pot solicita autorității publice competente instituirea provizorie a unui sistem de supraveghere care să asigure respectarea de către persoana juridică a măsurilor restrictive internaționale (o soluție similară existând și în cadrul legislației din România, la art. 8¹-8³ din *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202/2008*).

Asupra cererii respective se va pronunța Consiliul interinstituțional de supervizare, care dacă va accepta cererea, va numi și un supraveghetor pentru persoana juridică respectivă, ce va putea:

a) să participe la ședințele adunării generale a acționarilor, asociaților, consiliului de administrație și alte asemenea ședințe privind managementul persoanei juridice, în calitate de observator;

b) să aibă acces în toate locațiile în care își desfășoară activitatea persoana juridică;

c) să aibă acces la toate documentele primite de persoana juridică sau care emană de la aceasta, respectiv documente financiar-contabile, juridice și alte documente care privesc activitatea economică.

Totodată, supraveghetorul desemnat va avea și următoarele obligații:

a) să monitorizeze activitatea persoanei juridice în vederea identificării oricăror indicii rezonabile cu privire la derularea oricăror operațiuni cu subiecții restricțiilor;

b) să solicite persoanei juridice punctul de vedere în termen de 24 de ore de la constatările făcute potrivit lit. a);

c) să informeze de îndată autoritatea competentă, precum și Consiliul, în legătură cu constatările făcute, precum și cu punctul de vedere prezentat de persoana juridică;

d) să întocmească lunar o informare privind activitatea persoanei juridice, în baza activității de monitorizare, care se transmite autorității competente și Consiliului;

e) să păstreze secretul comercial, secretul fiscal și să asigure confidențialitatea datelor cu caracter personal în îndeplinirea obligațiilor sale.

Persoana juridică supravegheată, la rândul ei, are și ea următoarele obligații:

a) să informeze și să comunice, în timp util, supraveghetorului cu privire la data, ora și locul la care vor avea loc ședințele adunării generale a acționarilor, asociaților, consiliului de administrație și alte asemenea ședințe privind managementul acesteia, precum și documentele ce urmează a fi supuse dezbaterii;

b) să permită accesul supraveghetorului în toate locațiile în care își desfășoară activitatea, la solicitarea acestuia;

c) să permită accesul supraveghetorului la toate documentele primite de persoana juridică sau care emană de la aceasta, respectiv documente financiar-contabile, juridice și alte documente care privesc activitatea economică.

În situațiile în care persoana juridică va fi depistată că utilizează fondurile sau resursele economice cu încălcarea regimului măsurilor restrictive internaționale, Consiliul va revoca măsura specială de supraveghere dispusă ca urmare a admiterii cererii, astfel încât se va reveni la situația anterioară cu blocarea activelor persoanei juridice respective.

6. În fine, conștientizându-se importanța particulară a măsurilor privind blocarea fondurilor și resurselor economice ale subiecților restricțiilor, proiectul conține și un șir de prevederi mai detaliate (art. 26-33) cu privire la acest subiect.

Astfel, în proiect se prevede că după primirea înștiințării ori raportării potrivit art. 20 sau 26 și efectuarea cercetărilor necesare, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor va dispune, fără întârziere, blocarea fondurilor sau a resurselor

economice care se află în proprietatea, sunt deținute de sau se află sub controlul, direct sau indirect, al persoanelor fizice ori juridice care au fost identificate ca fiind subiecți ai restricțiilor. Totodată, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, după efectuarea cercetărilor necesare, va dispune și blocarea fondurilor sau a resurselor economice derivate ori generate din bunuri deținute sau controlate de persoanele fizice ori juridice subiecți ai restricțiilor sau a fondurilor ori a resurselor economice deținute sau controlate, individual sau împreună, de persoanele subiecți ai restricțiilor.

În vederea eficientizării deciziilor date, se prevede faptul că ele vor urma să fie publicate în Monitorul Oficial, precum și vor fi transmise organelor ce țin registrele de publicitate a bunurilor mobile și imobile pentru notarea faptului blocării resurselor respective.

4. Fundamentarea economico-financiară

Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară alocarea unor sume de bani suplimentare din contul bugetului de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

În urma adoptării proiectului de lege urmează a fi realizate un șir de intervenții pentru ajustarea cadrului normativ conex, atât la nivel legal, cât și infralegal, precum și va fi necesară adoptarea unui șir de acte normative subsecvente de către autoritățile publice competente potrivit prevederilor prezentului proiect (sarcina dată a fost reflectată în cadrul dispozițiilor finale și tranzitorii ale proiectului de lege).

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul urmează a fi plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției (compartimentul „*Transparența decizională*”, directoriul „*Proiecte transmise spre coordonare*”) și pe platforma www.particip.gov.md.

Ministru

Sergiu LITVINENCO